

ULTIMA ANIVERSARE A LUI NICOLAE CEAUȘESCU

Despre programul oficial al sărbătoririi zilei lui Nicolae Ceaușescu aflăm multe din presa vremii. Din oficiul Scînteia suntem informați, de pildă, că 26 ianuarie 1989 a fost o zi încărcată. Și pentru sărbătorit, dar și pentru toți „oamenii muncii”. De dimineață, într-o festivitate ce s-a desfășurat la Consiliul de Stat, „tovarășul” a primit omagiile colegilor din conducerea de partid și de stat, precum și ale diplomaților străini acreditați la București. Spre seară, Nicolae Ceaușescu i-a cinstit pe membrii CPEx printr-o „masă tovarășească”. Despre dîne, în presă nu au transpirat informații. Cunoaștem mai multe însă despre cum se organizau aniversările „primului bărbat al țării” de la apropiată conducătorului.

„Spune, spune, moș bătrîn”

În anii '60, de ziua sa, lui Nicolae Ceaușescu îi plăcea să petreacă alături de cei dragi. Părinții, frații, cumnații se distrau pe-atunci împreună, păs-trând obiceiurile dintodeuna. An de an, la vila prezidențială din București, arareori la Predeal, Ceaușeștii che-fuiau până dimineața, încălzîți de țuică de prună, vin alb, sarmale, fri-pură, pui la ceapă, piftie, salată de boeuf. Fredonau cu toții, la unison, o melodie îndrăgită. „Melodia fraților Ceaușescu mi-o aduc bine aminte, spune Mihaela Moraru, nepoata șefu-lui statului. O cântau când se întâl-neau de ziua lui Nicolae și se numea «Spune, spune, moș bătrîn». Și se luau de după gât și cântau toți, chiar dacă nici unul nu avea pic de voce. Ieșea o lălăială care lor, numai lor, le plăcea foarte mult.”

Spre sfârșitul anilor '70, petrecerile s-au scurtat, devenind tot mai proto-colare și mai sobre. Și invitații s-au schimbat. În locul rudelor sale, care îl vedeau tot mai rar, Ceaușescu s-a în-conjurat la zilele de naștere de colegii din fruntea partidului și statului. Și sănătatea îi era mai subredă. Din cau-za diabetului, renunțase la băutură, mîncă nesărat, fără dulciori și doar în cantități stabilite la gramaj. „Dar nu numai restricțiile medicale au fost cele care au determinat reducerea orelor de stat împreună cu familiile membrilor Comitetului Politic Execu-tiv cu ocazia zilelor de naștere ale soților Ceaușescu, crede Eugen Adri-an Cristea, directorul adjunct al fosta-i Direcții de Securitate și Gardă Prezidențială. Fuga din țară a fostului general Mihai Pacepa în vara lui 1978, când era consilier al președintelui, a fost poate punctul de plecare în schimbarea întregii atitudini în rapo-rtul cu toți din jur, inclusiv cu activiștii de partid și serviciile speciale. De atunci, Nicolae Ceaușescu a deven-it un om închis și mai rezervat.”

Un obicei s-a păstrat totuși. În fiecare an, aparent „spontan”, un membru de frunte al conducerii îl omagia pe Ceaușescu, în numele său și al celorlalți „tovarăși”. Până la pensionarea (1972) i-a revenit lui Ion Gheorghe Maurer, vreme îndelungată prim-ministru al României, misiunea de a ține speech-ul în cinstea „celui mai iubit fiu al țării”. Mai târziu, a preluat „stafa-ta” Manea Mănescu. La rîndu-i, Nico-lae Ceaușescu „pîndea” momentul cel mai prielnic pentru a da tonul distracției.

În fotografiile oficiale, Nicolae Ceaușescu apărea doar alături de membrii Comitetului Politic Executiv, sau de „oamenii muncii”. Pentru presa occidentală însă, „conducătorul iubit” poza precum un elegant șef de stat capitalist. Foto: Peter Tunley/CORBIS/PHOTOLAND

Ospătari și interpreți de excepție

Minuțioase erau pregătirile pentru cele câteva ore de petrecere. Fie că se desfășurau la Predeal, București sau Si-naia, botezurile, onomasticile sau ani-versările erau organizate de Sectorul Special al Gospodăriei de Partid. Intrau în „sarcina” acestuia, printre altele, prepararea produselor, aducerea ca-dourilor, angajarea muzicanților și decorarea salonului pentru recepție.

După o atentă verificare, erau aduși la dîneul cei mai instruiți ospătari. Obligatorie era prezența unui servi-ciu special sanitar, format din echipe mixte de medici și laboranți, care analiza în prealabil calitatea pro-duselor ce intrau în meniu. Desoi tre-

buiau să fie și cântăreții. Căci tovarășul îi plăcea să cântecele de petrecere. În noaptea de 26 ianuarie, an de an, cei mai cunoscuți interpreți de muzică populară „se produceau” în cinstea conducătorului. Cu asemenea prile-juri, printre alții, Gică Petrescu, Ange-la Moldovan, Ion Voicu, Gheorghe Zamfir erau mobilizați prin Consiliul Cultural.

Și cadourile erau procurate din timp. Sarcina le revenea prim-secre-tarilor de partid de la județe. „Se tri-miteau tablouri pictate de țărânci cu înțelegerea că erau artiști din popor, sculpturi în lemn cu chipul celui sărbătorit, țesături, obiecte din cerami-că și o gamă diversificată de alte obiecte, își aminteste Eugen Adrian Cristea. Erau, evident, produse de oa-

meni neprofesioniști, dar care erau socotiți ca autori ai unor produse de artă naivă. Toate aceste obiecte de artă populară erau strânse și expuse într-o cameră de la reședința prezidențială. Apoi, cele ce erau apreciate ca fiind mai deosebite erau fotografiate și întocmeau albume mari pe care erau menționate datele și prilejul primirii lor. Apoi, erau luate toate de cei de la Sectorul Special al Gospodăriei de Partid, le înregistrau și cele mai reușite intrau în dotarea cabanelor de vînațoare și de odihnă.”

„Oamenii ai muncii” cu inițiativă și dragoste de conducător trimiteau și ei „atenții” pe adresa CC al PCR. Unele chiar consistente și... utile.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL ZILEI

Presă centrală și județeană abunda de scrisori adresate secretarului general, „omagii” ale „oamenilor muncii” și articole encomiastice scrise de personalitățile culturale ale vremii. Și pentru că nu-i frumos să-i aduci aminte sărbătoritului vârsta înaintată, nici pomeneală de câte primăveri avea atunci Ceaușescu. În schimb, aflăm că a petrecut peste 55 de ani în „activitatea revoluționară”. Pagini întregi ocupau și poeziile dedicate „primului fiu al țării”.

Ce-au făcut românii de ziua șefului statului? Dacă ne încredem în ce scriu zărele, tot poporul și-a exprimat „profunda dragoste și stîmă față de conducător”. În toate orașele țării, în fiecare fabrică, întreprindere, s-au desfășurat simpoziioane, spectacole de muzică și poezie patriotică, concursuri, mese rotunde care dezbăteau „tezele, conceptele și orientările fundamentale ale operei” secretarului general.

Florin MIHAI

Geniul din Carpați

Avea toată puterea ca nimeni altul în Europa.

Același om în toate funcțiile însemnate – secretar general al partidului, președinte al țării, comandant suprem al armatei, lider al organizațiilor de masă și obștești.

I se spunea geniul din Carpați, erou între eroi, cel mai iubit fiu al poporului, strateg neobosit, cărmaci în vreme de furtună, stejar din Scornicești... Din epitele și metaforele ce-i fuseseră adresate s-au făcut apoi liste de câteva pagini. „Nicule, un om ca tine se naște o dată la o mie de ani!” – i s-ar fi adresat pătrunș de admirație însăși consoarta.

Cum ajunsese Nicolae Ceaușescu aici? Am încercat un răspuns la întrebare cu ajutorul unor buni cunoșcători ai ascensiunii și personalității sale. Intervievat în 1993, Ion Gheorghe Maurer, fost prim-ministru al României (1961-1974), cel care-l propusese pe Ceaușescu în fruntea partidului în 1965, mi-a relatat: „La început n-au fost probleme. Părea a fi înțelegător și puteam discuta despre ceea ce urma să facem. Numai că, între timp, a introdus în Biroul Politic oameni care-i erau devotați lui. Când a avut suficienți ca să iasă la vot ce-i trebuia – după doi-trei ani – a început să meargă după socotilele lui”. Din Olimpul puterii s-a ivit și modelul

deșanțelor elogii. O spune în 1996 Alexandru Bărlădeanu, fost ilegalist și tehnocrat comunist (1946-1969). Începutul a fost cuvîntarea lui Dumitru Popescu la Congresul al XI-lea al PCR (1974). „Ceaușescu se vedea în rîndul domnitorilor, opina Bărlădeanu. Iar Dumitru Popescu, care a dat tonul gloriificărilor lui, îl făcea pe Ceaușescu egalul lui Cezar, Napoleon, Alexandru Macedon, Pericle și Petru cel Mare. Numai împreună, toți la un loc, mai marii lumii valorau cât Ceaușescu al nostru!”

Cult al personalității nu există însă fără mulțimi de adulatori. Nici dictatori fără mulțimile de supuși. Lavinia BETA

„Element de mare perspectivă”

Recent s-au pus în circuitul public dosarele de cadre ale foștilor ilegalisti. Printre ele, și al lui Nicolae Ceaușescu. În cele 24 pagini sunt informații de mare interes, înregistrate în anii 1945-1946, despre tânărul activist Ceaușescu. Colegii lui de partid l-au „mirosit” încă din anii '40 că era un „element de mare perspectivă”, un „om de nădejde” pentru viitorul comunismului în România.

Documentul cel mai important al dosarului este fără îndoială autobiografia sa, scrisă după un tabel al cărui model fusese redactat la Moscova, și trimis în România prin intermediul lui Constantin Părvulescu:

Date personale

- Nume și pronume: Ceaușescu Nicu-lae
- Data nașterii: 26 ianuarie 1918
- Locul nașterii: comuna Scornicești, jud. Olț
- Originea socială: țărănescă mijlocăș
- Studii: 4 clase primare
- Ce limbi străine cunoaște: nici una
- Dacă are cunoștințe marxiste: da
- Profesiunea: cismar
- Stagiul în producție: 5 ani (1939)
- Din ce partid sau organizație a făcut parte: sindicat, UTC
- Dacă este căsătorit: da
- Numele soției: Elena Petrescu
- Ocupația soției: textilistă
- Din ce partid sau organizație face parte: UTC
- Câți copii are: nu
- Ocupația: fără ocupație
- Numele tatălui: Alexandru (ocu-pația: plugar)
- Numele mamei: Alexandrina (ocu-pația: casnică)
- Din ce partid sau organizație au făcut sau fac parte părinții: fost liberal (tatăl)
- Numele fraților sau surorilor: Nicu-lina (ocupația: rîchituit cismar); Marin (ocupația: cismar); Florea (ocupația: cheimer); Nicu (ocupația: mic negus-tor); Marioara (ocupația: fără ocu-

La 26 ianuarie 1989, politicienii români s-au adunat pentru a-și serba pe „eroul neamului”, dar și pentru a-i omagia „activitatea revoluționară”. AGERPRES

pație); Ion (ocupația: plugar); și mai sunt doi mai mici

- Cu ce partid a simpatizat înainte de a intra în mișcare: (ștersătură)
- Localitatea organizației în care a intrat în partid: în București
- Ce funcție a ocupat în partid: instructor al CC al UTC, membru în CC al UTC
- Stagiul în partid/UTC: din 1933 în UTC/din 1936 în Partid
- Unde și de câte ori a fost arestat: în București, de mai multe ori fără să fie condamnat; la Târgoviște 1936 cond. 3 ani 6 luni; la București, în 1940, 3 ani
- Purtarea la Siguranță, proces, închisoare, lagăr: n-am recunoscut niciodată nimica, nici din activitatea mea nici a altora
- Dacă a fost în dezaocor cu linia partidului: nu
- Ce măsuri disciplinare de partid a suferit: în închisoare un vot de blam și observație
- Pentru care fapte: pentru lipsă de vigilență și conspirație
- Situația în timpul războiului: a) a avut legătură cu Partidul: am stat în închisoare și lagăr; b) a fost pe front? Unde?: nu ; c) a lucrat în profesie: nu
- Unde depune muncă, ce funcție în Partid sau în organizația de masă are: în CC al UTC

● Domiciliu: Doctor Lister, nr. 36
9 februarie 1945
Nicolae Ceaușescu

Previziuni optimiste

O importanță deosebită în întocmirea dosarelor de cadre o aveau și caracterizările „tovarășilor de luptă” ai comunistilor. Un astfel de document este prezent și la dosarul de cadre al lui Nicolae Ceaușescu, fiind semnat de o anume Tîncuța, datat „București, 20 Dec. 1945”. „Cismar, 28 de ani, în UTC din 1934, devotat, disciplinat, inteligență vie, nu are atitudine tovarășească, este ironic, încrezut, dorinț să de a se evidenția, ridicat politiceste. Cu metoda de comandă a mai lichidat, independent în muncă și se poate orienta singur, spirit organizatoric nu suficient de dezvoltat, dar face mari progrese, a ridicat mult munca în Sectorul Galben, este puțin în personal, ajută la creșterea oamenilor, este energetic, metoda în muncă încă slabă, spirit critic și autocritic în dezvoltare, curajoș, vigilență slabă, spirit de inițiativă, spirit colectiv în creștere, morală sănătoasă, element de mare perspectivă.”

(Continuare în pag. a II-a)

Cum ar fi arătat 26 ianuarie azi?

Abordarea rece, fără note sentimentale, așa cum cere știința, a cultului personalității lui Nicolae Ceaușescu, în cadrul căruia sărbătorirea zilei de naștere ocupă un loc aparte, ne dezvăluie o evoluție în timp. Din anii '70, când manifestările se limitau la o consemnare în Scînteia și la o telegramă colectivă înscălită de membrii Comitetului Central, aniversarea Tovarășului a ajuns la o uriașă sarabandă de acțiuni la nivel național: numere omagiale ale gazetelor, programe întregi ale televiziunii naționale, volume omagiale, telegrame ale colectivelor de oameni ai muncii, cadouri mai mult sau mai puțin simbolice trimise de la județe. La această incredibilă desfășurare s-a

ajuns în urma unui proces extrem de complicat, reflectând în chip semnificativ însăși evoluția vieții de partid și de stat. Caracterul contradictoriu al procesului a fost dat de conflictul dintre nevoia noilor nomenclaturisti, de regulă tineri, de a se afirma în fața Conducătorului prin inițiativă spectaculoasă cu prilejul lui 26 ianuarie și rezistența vechilor nomenclaturisti la asaltul ambițiilor care le vizau posturile. Nou-venitul, care putea fi un nou secretar cu propagandă sau un nou președinte la Cultură sau un nou prim-secretar de județ, se angaja în bătălie cu o inițiativă spectaculoasă. Scopul principal al acesteia era simplu: să placă Tovarășului, dar mai ales Tovarășei. Unul dintre nomen-

claturisti de vîrf ai regimului a ajuns secretar cu cadrele la Comitetul Central, apelând la o asemenea formulă. Fiind prim-secretar la județ, în timpul unei vînațorii a lui Nicolae Ceaușescu, s-a așezat pur și simplu la ușa apartamentului acestuia, stînd de veghe toată noaptea. Dimineața, întrebare de Conducător ce l-a apucat, a răspuns senin c-a vrut să-l păzească personal, deoarece ființa Secretarului general e inestimabilă pentru destinele țării și mai ales ale planetei. Gestul a plăcut Tovarășului și, drept urmare, respectivul a fost promovat în postul de atotputernic-șef al cadrelor pe întregul partid.

(Continuare în pag. a III-a)

Alchimia „omagiilor înflăcărate”

Un punct distinct al ritualurilor propagandiste derulate în ianuarie 1989 l-a marcat aniversarea zilelor de naștere ale „Tovarășei” – 7 ianuarie, și ale „Tovarășului” – 26 ianuarie. Aniversări care reprezentau – mai bine zis trebuiau să reprezinte! – „minunate prilejuri de a da glas profundelor sentimente de adîncă dragoste, aleasă prețuire, vine recunoștință și înaltă mîndrie patriotică, revoluționară, față de preminentele personalități politice”. Numai că, în acest început de an, datele problemei erau radical schimbate. În rîul Pe plan intern, cota de încredere a românilor implicit de susținere pentru autorul cuplu, atinsese pragul de avarie. Pe plan extern, regimul de la București era tot mai izolat, el nu mai re-

prezenta nici partenerul căutat de dialog și nici canalul predilect de comunicare, de mediere diplomatică din alte vremuri. În aceste împrejurări, „omagiile vibrante, înflăcărate”, gândite de către strategii oficiali de imagine ca dovezi – cu precădere pentru „cercurile dușmănoase din străinătate”! – ale „unității de monolit” și ale „celor mai alese gânduri și sentimente” nu mai erau decît niște forme fără fond, în care (culmea!) nu credeau nici măcar cei care trebuiau să le pună în pagină sau în undă.

Paradigmele redactării

În mod obligatoriu, cei care redactau textele omagiale, în primul rînd ale celor care urmau să apară în presa

centrală și locală la datele aniversare ale cuplului suprem, țineau seama de câteva repere tabu: 1. Să sublinieze semnificația acestor „alese momente sărbătorești” pentru partid și pentru întregul nostru popor. În cazul tinerețului, era necesar să se scoată în evidență: valoarea de „exemplu luminos” al titularilor respectivelor aniversări (mențione: în cazul „Tovarășei”, era recomandat să se evite formula „pilda luminoasă”, evident din cauza un anumit calambur nepoliticos); 2. Să dea glas deplină adeziunii la politica internă și externă a partidului și statului nostru, ai cărei strălucii exponenți și neobosiți promotori sunt „Tovarășul și Tovarășă”;

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

26 ianuarie (joi)
Soarele a răsărit la 7:40, a apus la 17:16
Luna a răsărit la 22:05, a apus la 9:33
Sărbătoare creștină
Cuviosul Xenofont, soția sa, Maria, și fiii lor Arcadie și Ioan

S-a întîmplat la 26 ianuarie 1989

● Un mare număr de tineri muncitori, elevi și studenți au participat la Centrul de Cultură și creație „Cîntarea României” al tineretului din Craiova la simpozionul „Activitatea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, exemplu eroic de luptător neînfricat pentru libertatea, demnitatea și fericirea poporului”.

(Continuare în pag. a II-a)

urmat de spectacolul literar-muzical „Omagiu conducătorului iubit”. Aniversării zilei de naștere a secretarului general al partidului și a îndelungatei sale activități revoluționare i-au fost dedicate în județul Dolj numeroase alte manifestări politico-ideologice și cultural-artistice.

● Comitetul județean Iași al PCR a organizat la Combinatul de utilaj greu simpozionul omagial cu tema „Contribuția de excepțională însemnătate teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea creatoare a teoriei revoluționare a clasei muncitoare și înflorirea multilaterală a României socialiste și afirmarea sa demnă în rîndul națiunilor lumii”.

● Aniversarea zilei de naștere a lui Nicolae Ceaușescu a fost marcată și în județul Maramureș printr-o bogată suită de manifestări politico-ideologice și cultural-artistice.

Ramona VINTILĂ

Ocupațiile pe care le-a avut din momentul intrării în clasă până în prezent			Ocupațiile pe care le-a avut din momentul intrării în clasă până în prezent		
De când, până cînd (num. anii)	Numele localității (comuna, raionul, orașul, regiunea)	Ocupația sau funcția avută în perioada respectivă	De când, până cînd (num. anii)	Numele localității (comuna, raionul, orașul, regiunea)	Ocupația sau funcția avută în perioada respectivă
de la anul 1945 până în anul 1950	Giurgiu	Școlar	de la anul 1950 până în anul 1955	Giurgiu	Școlar
de la anul 1950 până în anul 1955	Giurgiu	Școlar	de la anul 1955 până în anul 1960	Giurgiu	Școlar
de la anul 1960 până în anul 1965	Giurgiu	Școlar	de la anul 1965 până în anul 1970	Giurgiu	Școlar
de la anul 1970 până în anul 1975	Giurgiu	Școlar	de la anul 1975 până în anul 1980	Giurgiu	Școlar
de la anul 1980 până în anul 1985	Giurgiu	Școlar	de la anul 1985 până în anul 1990	Giurgiu	Școlar
de la anul 1990 până în anul 1995	Giurgiu	Școlar	de la anul 1995 până în anul 2000	Giurgiu	Școlar
de la anul 2000 până în anul 2005	Giurgiu	Școlar	de la anul 2005 până în anul 2010	Giurgiu	Școlar
de la anul 2010 până în anul 2015	Giurgiu	Școlar	de la anul 2015 până în anul 2020	Giurgiu	Școlar
de la anul 2020 până în anul 2025	Giurgiu	Școlar	de la anul 2025 până în anul 2030	Giurgiu	Școlar

Nicolae Ceaușescu se afla în „câmpul muncii” pentru Partidul Comunist încă din perioada interbelică. În anii '80 însă, românii doreau să-i vadă închelat cât mai repede cartea de muncă... Foto: ARHIVA PERSONALĂ ION CRISTOIU

La aniversarea a 50 de ani, alături de cei doi părinți, de soția Elena și fiul Nicu AGERPRES

Întro ipostază inedită: suflând în lumânările de port ARHIVELE NAȚIONALE

Lui Ceaușescu îi plăcea să petreacă cu lașari ARHIVELE NAȚIONALE

Scornicești, dragostea mea

De ziua sa, la 26 ianuarie 1989, Ceaușescu nu s-a mai dus la Scornicești. Nu se ducea în fiecare an de ziua sa acolo. Și, de altfel, pentru acest personaj important rămăsece vizita aniversară din '88, deoarece atunci împlinise 70 de ani. Personaj? Să pornim pe urmele unui personaj, să mergem la locul de naștere... Așa, neașteptat, fără clasicul scenariu la cârmă, la poliție, la popă, la școală („Știți cine era nenea Ceaușescu?”), ne ducem într-o zi în afara evidențelor: marți, 13 ianuarie.

Am ajuns. Pe un cablu electric se drăgălesc doi porumbei. Ciudat semn. Vreo cincisecizeci meșterese cu sărg la o Dacie 1300 break. Nu dorim să sărim la gătulor, ceva de genul „Bă, spuneți bă tot despre ala care a supt sângele poporului!”. Oamenii vorbesc repede, toți odată: „Trăim din confecții, cum trăiam și pe vremuri, numai că pe atunci ne era mai bine, acum suntem vai mama noastră...”. Există o zicală locală conform căreia în restul anului vin la Scornicești turiști, iar la 26 ianuarie doar ziaristi... Nici o șansă să fim turiști. „Dom'le, da' stați, că nu v-am întrebat încă nimic...”, „Nici nu trebuie. Și dacă tăcem, situația e aceeași. Cum e acum? Prost. Cum era înainte? Bine”. Se pare că localnicii sunt mai relaxați în orice zi în afara celei de 26 ianuarie. Discuțiile se încing în jurul amăritei de Dacie: „Îți mai aduci aminte...”, „Aștia de azi nu sunt cu nimic mai bun decât aia dinainte...”, „Recoltele sunt vai de mama lor acu' și cum erau înainte...”, „Cică înainte erau îmbogățiți pe spinarea poporului. Da' acu' ce faci?”. Cel mai vehement e nea Ilie Pamfil, electrician. Scoate repede fluturașul de salariu din buzunar și ni-l bagă sub ochi: „Vedeți? Patru mili-

oane și ceva. Cu asta m-am ales. Vreți să știți cum era Ceaușescu? Era om bun, mai bun decât mulți alții de-acu”. Afăm că orașul e înfrățit cu localitatea bulgară Pravăț, locul natal al lui Todor Jivkov – fostul președinte al Bulgariei. „Venea pe aici Jivkov, îi plăcea, da' trebuia să pe Constantin Neacșu, fost primar”, spune domnul Popescu. „Ei, ce-a fost stie toată lumea. Ieri îl aveam pe Ceaușescu, azi îl avem pe Bănescu”. „Cum va numiți?”, „Popescu”. „Păi tot Popescu, dom'le, că și domnul dinainte tot Popescu a zis că e. Ce, ați zis de Bănescu și acum va dați nume ca-n bancuri?”. „Nu, el e Popescu Viorel, eu sunt Popescu Florin!”.

Colindăm prin orașul proclamat oraș chiar în 1989. Banere vizibile anunță că din 5 decembrie s-a deschis un supermarket. Ajungem în zona casei părintești a lui Ceaușescu. Din zăoare o mamaie, iar imaginea ei se târăie agale pe fondul găgăitului găștelor. „Aici e maică, aici e casa”, ne spune, nemiastepând întrebarea. „Da' nepotul” (n.r. – Emil Bărbulescu, nepotul lui Ceaușescu) s-a mutat la Slatina. Mai bine, nu voiam să-l plictisim. „Cum va cheamă?”, „Ana în buletin, da' mi se zice Anicuța”, „De unde veniți, tanti Anicuța?”, „De la spital, avem spital bun aici”. Îi prind mâna și parcă aș prinde o scoară de copac.

La casa bătrânească, umbra unui câine apare și dispare. Nu știm pe unde să o luăm către cimitir, întrebăm. „În Dealul Lolea, acolo odihnesc părinții, Andruță și Alexandrina Ceaușescu”. La cimitir se aude doar cum asfințește soarele. Ni se năzare să mergem la spital, și întrebăm de fostul primar, cât tot rimează. Din 2003, Spitalul din Scornicești are „profil” TBC. Vine doc-

torul Andrei, ne spune că îl aduce el pe domnul Neacșu și ne poartă înăuntru. Îl aduce pe domnul Neacșu – vizibil deranjat, îl luase de la masă. Eleganț, cu pălărie, un domn. „Spuneți repede și la obiect ce vreți, că nu stau mult”. A stat mult. Timp în care îl arătam oglinda timpului: imaginile de arhivă din '88. „Unul dintre pionierii aceia care îi dau flori e fi-miu”, rememorează domnul Neacșu. „Toți vin pe aici și mă întrebă ce vorbeam cu Ceaușescu...”.

Scorniceștiul s-a înfrățit în 1970 cu Pravățul. „De fapt suntem înfrății încă, dar s-a răcit relația. De-a lungul timpului am vorbit cu Jivkov mai mult decât cu Ceaușescu”. În 1988 Pravățul își numea o stradă Scornicești. „La noi nu a mai fost timp, a venit Revoluția! Tari bulgarii, încă de atunci erau croiți pe turism. Scorniceștiul ar trebui să fie fructificat din punct de vedere turistic. Aveam un grâu de toată frumusețea – 40 de tone de bălegar pe hectar, aveam carne (noi alimentam Sectorul 4 al Capitalei), ouă... Acum ce-avem? Acum avem „Boc, trimite-ne și nouă niște ouă!”.

S-a înnoptat deja. „Unde ești?”, „La Scornicești, mamă”, „Aoleo, mamă, da' ce cauți acolo la stații? Și s-a lăsat o ceață...”, „Mamă, aici e o lună mare și rotundă”. „La revedere Scornicești, dragostea mea” ar fi putut spune „analfabetul”, tiranul.”

A doua zi, 14 ianuarie – e Anul Nou pe stil vechi, prin urmare, pe 13 fusese Ajunul. La București e mohorât, pe un cablu de electricitate se dă ușa o cioară cu un dumatic în cioc. Prognoza meteo spune că la Scornicești e polei.

Roxana ROSETI

Ziua lui Nicolae Ceaușescu la TVR

Ziua lui Ceaușescu. Agitație mare, alergătură, program „special” la televizor pentru popor: fără divertisment. Doar muzică populară, cântece patriotice și momente poetice dedicate lui... „Iubit la absolut”. Telespectatorii trebuiau să se bucure, nu de o emisiune bună, dar de aniversarea președintelui. „Noi, cei din departamentul de divertisment, ne ocupăm de realizarea unor emisiuni de muzică populară, de spectacole festive, iar tot ceea ce seamna satiră nici măcar nu intra în discuție”, spune realizatorul Marin Traian. Era un fapt știut că lui Ceaușescu îi plăcea foarte mult Gică Petrescu, iar muzica maestrului era nelipsită de la petrecerile „primului dintre români”.

Amuzantă este o întâmplare pe care a povestit-o Marin Traian și care s-a petrecut chiar în noaptea în care Ceaușescu se sărbătorea. „În televiziune, era o tradiție, o cutumă, șefii de sectoare să facă noaptea de gardă la cabinetul președintelui televizivului în acele zile festive. Îmi venise și mie rândul. Pe la două noaptea sună telefonul. O voce gravă îmi spune: „Alo, aici este colonelul” și nu mai știu eu cum.

„Sunt ofițerul de serviciu Marin Traian”. „Spuneți-mi, vă rog, ce vârstă are Gică Petrescu?”, întrebă el. La două noaptea, să vină cu astfel de solicitări. „Stați să mă gândesc”, i-am răspuns. „Uitați la ce telefon ați răspuns?”, îmi zice el puțin intrigat. „Cred că are...”, și-i zice eu o cifră.

„Nu, tovarășul Traian, noi trebuie să știm sigur. Nu veniți cu presupunerii”. „Păi, reveniți”. „Nu, nu. Aștept”, mi-o reteză el. Și mă gândesc pe cine naiba să întreb la ora două noaptea câți ani are Gică Petrescu. Îl sun pe

Aurel Felea, unul dintre textierii de divertisment care era un apropiat al lui Gică Petrescu. „Domnul Marin Traian, la ora asta...?” Eu îi șoptesc de unde am fost sunat și se liniștește. „Nu știu exact cât are, cred că 92, dar mai bine știe Florentin Dălmăș”. Închid telefonul, în timp ce din telefonul scurt se auză „Alo! Alo!”. Iau receptorul: „Da, numai un moment, încerc să află exact”. Îl sun și pe Florentin Dălmăș. De fapt, nici nu mai aveam numărul lui bun, așa că sun la întâmplare. Îmi răspunde cineva. „Alo, domnul Florentin Dălmăș?”. Nu uitați, era trecut de două noaptea. La care ăla: „Te bag în mă-ta” și mi-a închis telefonul. „Alo! Alo!”, insistă colonelul iritat. Din nou iau receptorul și spun: „Gică Petrescu are 92 de ani”. „Știți precis?” „Da”, îi spun. Și a închis. După mine potopul. Asta s-a întâmplat chiar la aniversarea lui în noaptea în care petrecea.”

În vreme ce, conducătorul suprem” petrecea, mânca, bea și se distra pe muzică bună, în cerc restrâns, „select” – am spus deja – și recitaluri de poezie. „Existau niște actori specialiizați, n-are rost să le rostesc numele, pentru că unii trăiesc, dar au fost și actori, precum Ion Caramitru și Victor Rebengiuc, care pur și simplu au refuzat să recite versuri omagiale”.

Erau o mulțime de stereotipii cu care se fabricau spectacolele omagiale dedicate lui Eminescu. O suită de manifestări identice cu ele însele, deosebirea constând doar în escaladarea fără măsură a formulelor de laudă și de admirație. Spectacolul „Omăgiu” oferit de ziua lui Nicolae Ceaușescu, spune și Cornel Todea, actualul director al Teatrului pentru Copii „Ion Creangă”, pe vremea aceea regiza „Cântarea României”, era un „ritual” cu reguli de neîncălțare, respectarea lor fiind pas cu pas urmărită de secția de propagandă a CC al PCR. „Se pregăteau două spectacole: unul de Televiziunea Română, celălalt de Consiliul Cultural, la Sala Palatului, sau la Sala Polivalentă. Identice în conținut, spectacolele trebuiau să facă proba dragostei neîmurmurate față de Conducător, și a entuziasmului întregului popor angajat în construirea socialismului biruitor, avându-l pe el, neobosit și de neînfrânt, în frunte.”

Spectacolul se compunea din recitări, muzică corală și instrumentală, balet, dansuri populare. Versurile

recitărilor, rostite obligatoriu de nume de prestigiu ale scenei românești, exaltau măreția omagiatului. Encomiastice, aceste versuri erau poate singura teritoriu lăsat liber pentru găsirea de noi formule de admirație, de dragoste și de entuziasm. Pe parcursul anilor a apărut acută problema dozării cu rigoare a numărului de versuri dedicate lui Nicolae Ceaușescu, pentru ca ele să nu depășească numărul celor de admirație pentru Elena Ceaușescu. Corurile intonau cântate, ode, cu aceeași temă. Erau prezente coruri de amatori din mari întreprinderi industriale, uzinele Republicii, 23 August, CFR... Nu puteau lipsi profesioniștii corurilor Filarmonicii George Enescu, Radioului și ai Operei Române. Nici Madrigalul nu era omis. Baletul Operei, asociat uneori și cu cel al altor teatre, prezenta invariabil un balet cu tema „Victoria Socialismului”, fieea în domeniul industrial, sau după caz, agrar, al electrificării, sau al industrializării. În oricare din variante triumful era cert. Spectacolele, bazate pe scenarii vizate atent de secția CC de propagandă, erau supuse unor serii de vizionări succesive, controlate, pentru ca nu cumva să se strecore vreun text care să poată da naștere la înțelegeri echivoce.”

De ziua conducătorului iubit, își aduce aminte și fostul realizator de televiziune, Octavian Sava, se mobilizau toate forțele, ținând cont de faptul că emisiunea dedicată aniversării se întindea de dimineață până târziu în noaptea. „Tot programul era axat pe ziua lui de naștere. Compozitorii se întreceau în a-i închina texte și muzici. Un amănunt interesant este legat de Dumitru Moroșanu, care răspundea de partea muzicală. S-a gândit la un moment dat să includă în program și ceva muzică cultă. A vrut să dea „Să-l tească” lui George Enescu. A ieșit un scandal enorm. „Cum să dăm muzică de înmormântare!”? A fost foarte criticat pentru această îndrăzneală. Și, bineînțeles, a fost și sancționat. Nu pot să spun că programul acesta susținea rigorile cenzurii sau că trebuia vizionat de toate forurile, așa cum se întâmpla și a entuziasmului întregului popor angajat în construirea socialismului biruitor, avându-l pe el, neobosit și de neînfrânt, în frunte.”

Spectacolul se compunea din recitări, muzică corală și instrumentală, balet, dansuri populare. Versurile

pective, chiar dacă era muzică de dans. Nu se dădea și la aniversare așa ceva, bineînțeles, dar romanțele îi plăceau grozav. Ceaușescu nu se implica direct în alcătuirea acestui program, nu prea dădea indicații. Erau suficienți lingăi care abia așteptau să se ocupe de asta. Nu trebuia să se deranjeze conducătorul. Și ca o comparație interesantă, dintr-un punct de vedere, Gheorghiu Dej s-a dovedit mai modest decât Ceaușescu. De exemplu, Mihai Beniuc, care a fost președinte al Uniunii Scriitorilor, scrisese la un moment dat un poem înălțător despre el. Când a auzit Gheorghiu Dej despre acest lucru a interzis publicarea poeziei.”

În dorința de a-i face pe plac cuplului prezidențial, oamenii de încredere ai regimului, implicați în organizarea festivităților, inventaseră tot felul de reguli de la care nu era bine să te abată. „Se număra de câte ori era pomenit numele lui Ceaușescu, câte poezii îi sunt închinat lui și câte ei. Mai era prevăzut destul de atent ca oamenii să fie îmbrăcați în ținute foarte sobre. Sigur, cântăreții care aveau plete trebuiau să le ascundă fie sub o perucă, fie sub o pălărie. Ba chiar, la intrarea în televiziune erau oameni vigilanți care îi preiau pe cei care aveau plete și îi trimiteau acasă. Țin minte că la un moment dat, un regizor destul de cunoscut în acea perioadă, deși era un om bătrân, la vreo 70 de ani, avea părul un pic mai lung așa că l-au trimis acasă. Nu l-au lăsat să intre.”

George Verman, realizatorul emisiunii Viața Satului, evocă un episod amuzant petrecut la Sinaia: „S-a simțit foarte bine acolo și a vrut să vadă la televizor muzică populară. Și ce să-i faci, că televiziunea nu emitea, era programul întrerupt. Tehnicienii înnebuniseră, că el tot cerea muzică populară. Și au făcut un fel de televiziune locală. Tovarășul vedea în monitor ce-i dădea din carul de transmisie, în eter nu se vedea. Așa l-au potolit”. De ziua lui, Ceaușescu dădea liber la programul tv „Sună la televiziune și le spunea să se dea muzică populară. Și se bucură poporul. El avea convingerea fermă că lumea îl iubește nespus. Dar îl înțeleg. A stat atâția ani la putere și toată lumea, și din stânga, și din dreapta, îl ridica în slăvi și-i spunea că e nemai-pomenit!”. (Roxana-Ioana ANCUȚA, Oana-Maria BĂLTOC, Adriana V. PĂDURARU)

ALCHIMIA „OMAGIILOR ÎNFLĂCĂRATE”

(Urmare din pag. 1)

3) Să exemplifice „caracterul profund științific și consecvent revoluționar” al politicii particulare din domeniul de activitate ale celui ce înaltează; 4) Să evidențieze „înaltul prestigiu și largă recunoaștere internațională” a prominentelor personalități politice și științifice ale celor doi; 5) Să reînnoiască angajamentul solemn „de a face totul, de a nu recupeți nici un efort” etc. etc. Firește, oficial, un îndrumar metodologic pentru redactarea textelor omagiale nu exista. În schimb, un ghidusă codificat paradigma propagandistică: „Ura, ural, trei rachete/ critica și-angajamentul”.

Criterii de selecție

O altă descriere inatacabilă, cu valoarea de cutumă, era cea a „caracterului reprezentativ” al iscăliturilor. Trebuia, neapărat, să fie respectate câteva criterii-cheie: 1. Criteriul reprezentării profesionale (muncitori, țărani, militari, intelectuali) cărora, în cazul presei de tineret, li se adăugau, după nevoile demonstrației, elevi, studenți, pionieri sau șoimi ai patriei; 2. Al reprezentării istorice: principale regiuni istorice (Munte-

nia/Oltenia, Moldova, Transilvania și, bineînțeles, municipiul București) având cel puțin câte o semnătură în grupajul de opinii; 3. Al reprezentării pe naționalități: români, maghiari, germani și de alte naționalități (de unde și acronimul „r-m-g”); 4. Al reprezentării celor două sexe – aici trebuind să fie evidențiat rolul determinant al Tovarășei în promovarea femeii în viața social-politică a țării, dar, în primul rând, exemplul său luminos de eminent om politic, savant de largă recunoaștere internațională, soție și mamă. La mare căutare pentru numele de preopinienți se aflau cei care proveneau din zonele Olteniei, zona natală a „Tovarășului”, sau din Sectorul 3 al Capitalei, unde „cel mai iubit” își avea circumscripția electorală și, în egală măsură, cei proveniți din județul Argeș, județ pe care „Tovarășa” îl reprezenta în Marea Adunare Națională și de care se ocupa direct din partea conducerii superioare de partid.

Teavatura începea din faza selecției opinianților. Chipurile, ei trebuiau să glăsuiească din suflet, fără amestecul gazetariilor. Dar, mai presus de orice, aceștia trebuiau să fie persoane care să nu ridice probleme. Cu dosare de cadre-beton! Atunci por-

neau să zărnăie telefoanele pe la județele de partid sau, după caz, ale județelor UTC, fiecare conducător de opinie dorind să se asigure că nu va avea surprize. De pildă, că din verificări a rezultat că opinantul a divorțat, a fost sancționat pe linie de partid sau are niște rude care „au ales libertatea”.

Aparent, ceva mai lejeri, mai ales în perioada că Nicu Ceaușescu a fost prim-secretar al CC al UTC, noi, cei de la Știința Tineretului (zisă Știința mică), ne făcusem agende solide, cu nume, date personale (vârstă, profesie, loc de muncă), pe baza cărora îi selectam și îi puneam în pagină pe respectivii. Care agende, având și ele o vechime, se cereau verificate cu grijă, nu cumva purtătorii numelor alese pentru „a da glas” să fi pățit ceva „pe linie de organizație”, să fi murit sau să fi rămas „în mod ilegal” peste hotare. Ceea ce tot un fel de deces era, știută fiind zicala „a pleca înseamnă a muri puțin!”.

Despre această aventură a culegerii și scrierii mesajelor omagiale a istorisit Ion Cristoiu, dar trasta cu povești e plină de multe alte pățanii savuroase. „Tovarășei” nu avea voie să i se adreseze cu sintagma „mult iubită” decât dacă iscălitorea mesajului omagial era tot femeie sau „tânără

fată”. Îmi amintesc replica unui înalt dirigitor, om cu o rară doză de umor mare, care, gândind într-un omagiu al unui înflăcărat utecist formularea „Mult Stimată și Iubită Tovarășă Academician Doctor Inginer”, ne-a admonestat: „Cum o să-i spună Tovarășei băiețandru ăsta «mult iubită»?! Dănsa e femeie măritată, la casa ei și cu trei copii mari!”.

Surprize, surprize

În ciuda acestor precauții, surprizele nu lipseau. În 1989, pe fondul nemulțumirilor crescânde, erau tot mai dese situațiile în care cei la care apelam „să ne dea o opinie” marșau tot mai greu la solicitările redacției. Majoritatea nu refuza pe față, dar se codeau și căutau pretexte, doar-doar te făceau, pe tine, gazetar, să cauți alt mușteriu. Dar cea mai asiduă muncă de lămurire trebuia să ducem cu personalități reprezentative ale mișcării muncitorești, revoluționare. Pentru numărul festiv din 26 ianuarie 1989 al Științei Tineretului nu i-am mai solicitat opinia lui Mihail Cruceanu. Murise în 1988. Judecând însă după cele istorisite, nu e greu de bănuțat cum ar fi sunat „omagiu!” său!

Șerban CIONOFF

„Element de mare perspectivă”

(Urmare din pag. 1)

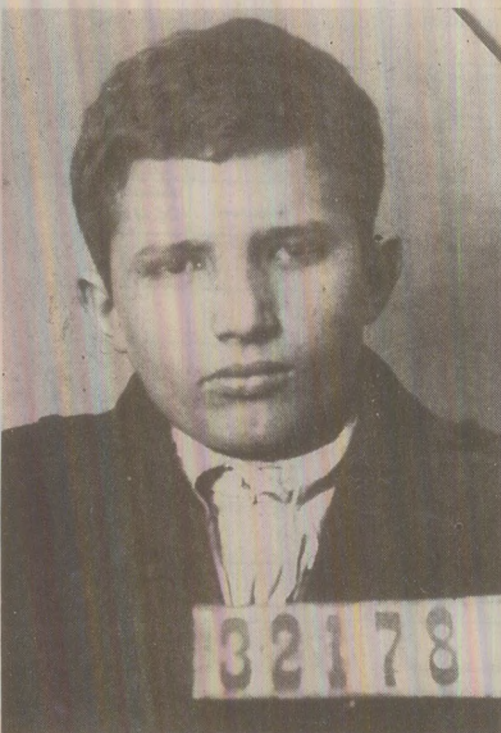
Piese la dosar

Într-una dintre autobiografiile ce și le-a făcut, Nicolae Ceaușescu a explicat de ce a suferit una dintre sancțiunile sale din închisoare: „În timpul șederii la Jilava – scrie el și referire la anul 1942 –, obținând posibilitatea să merg la Spitalul Militar pentru repararea danturii am făcut o mare greșală mergând împreună cu o tovără la o casă tehnică care erau niște cunoștoci de ai noștri.”

Ce s-a întâmplat mai departe, cine era „tova”, cum și cu ce urmări, a răs-

flat” povestea, Ceaușescu nu mai scrie. Tot astfel, cum în dosar nu găsim nici efectele unei declarații, semnate în 2 iulie 1946, de două dintre activiștii regionali de partid, Eufrosina Iordache și Florea Alexandrina. Povestea este cu tălc pentru „intransigența morală” a cuplului Ceaușescu ce-i va expasera peste ani pe toți cetățenii țării. „Tovă”, detașate la București, fuseseră repartizate de secția administrativă să locuiască în același apartament cu Ceaușescu deoarece „tov. Ceaușescu are 3 camere de locuit, afară de bucătărie, baie și un hol mic”. „Tovăle” ocupă, așadar, camera cea mai mică, nedेरând prea mult, deoarece chirișii

titulari erau la Constanța (Ceaușescu conducea deja regionala de partid de acolo), de unde apăreau, din când în când, pentru câte două-trei zile. Cu un asemenea prilej, se pornește necazul: „portarul l-a informat că la noi au fost doi oameni cu care noi am dormit în patul lui”, Ceaușescu găsește și delegațiile celor doi „tovi” (veniți și ei, în delegație, la București), le acuză de „imoralitate” și le cere să părăsească domiciliul. Mai radicală, „Lenuta” încuie trei zile ușile de acces la baie și bucătărie și, sub pretext că se pregătește de zugerăvit, le dă pe ușă afară. Lavinia BETEĂ Florin MIHAI

Illegalist din copilărie ARHIVELE NAȚIONALE

„Jos Rădescu!”, „Guvern Petru Groza!” (1945) ARHIVELE NAȚIONALE

În conducerea politică a Armatei ARHIVA PERSONALĂ ION CRISTOIU

Discurs la Casa Albă (aprilie 1978) ARHIVELE NAȚIONALE

La un pahar cu prietenii apropiați ARHIVELE NAȚIONALE

Zoe Ceaușescu îmbrățișându-și tatăl ARHIVELE NAȚIONALE

Tort magial pentru „ilustrul conducător” AGERPPRES

Cuvântarea Tovarășului

Dragi tovarăș! Doresc să exprim, în primul rând, cele mai calde mulțumiri Comitetului Politic Executiv, partidului, Consiliului de Stat, guvernului pentru Scrisoare, pentru aprecierile și urările adresate.

De asemenea, mulțumesc tuturor organizațiilor și tovarășilor care mi-au înmănat cu acest prilej, în numele organizațiilor respective, mesaje de felicitări.

Folosesc acest prilej pentru a adresa cele mai vii mulțumiri clasei muncitoare, țărânilor, intelectualității, întregului nostru popor, pentru sentimentele de prietenie și căldură cu care sunt înconjurat în aceste zile. În toate acestea văd expresia încrederii întregii noastre națiuni în justele politici revoluționare a partidului nostru, care prin întreaga sa activitate a demonstrat și demonstrează că nu are țel mai înalt decât acela de a înfăptui aspirațiile întregului popor de libertate, independență, de bunăstare și fericire. Iată de ce, în aceste împrejurări, primele mele gânduri se îndreaptă către poporul nostru, căruia îi urez o viață tot mai demnă, mai îmbelsugată!

Doresc ca, în aceste împrejurări, să aduc omagiul nostru tuturor aceluia care, în decursul istoriei grele, zbuciumate, de luptă îndelungată, au făcut totul pentru libertatea și progresul patriei noastre. Doresc, în primul rând, să aduc un omagiu poporului nostru — adevăratul făuritor al propriilor sale destine, al istoriei națiunii noastre. Subliniez aceasta, pentru că întotdeauna nu trebuie să uităm că datorăm totul poporului, că vom putea asigura dezvoltarea României, independența și suveranitatea sa numai împreună cu poporul, făcând totul pentru popor, pentru bunăstarea și fericirea sa!

Anul acesta se împlinesc 96 de ani de la făurirea primului partid muncitoresc în România. Tot în acest an se împlinesc 100 de ani de când, pentru prima oară, clasa muncitoare și oamenii progresiști din România au sărbătorit 1 Mai, ca zi a solidarității muncitorilor de pretutindeni, de luptă împotriva asupririi, pentru o viață liberă, mai demnă și mai bună. În ceea ce mă privește, în 1930, deci cu 60 de ani în urmă, am făcut prima cunoștință cu mișcarea muncitorească, cu sindicatele din România. Era o situație grea: pe plan mondial și deci și în țara noastră. Avea loc marea criză economică, politică și socială a lumii capitaliste. Nu doresc să mă refer la alte momente istorice. Am trecut să conștiu socialismul. Am lichidat exploatarea omului de către om, am lichidat asuprirea, iar clasa muncitoare a devenit cu adevărat clasă conducătoare a societății și proprietară a mijloacelor de producție. Nu a fost ușor! Am realizat aceasta prin luptă.

Sânctia, 26 ianuarie 1989

Cum ar fi arătat 26 ianuarie azi?

(Urmare din pag. 1)

Am avut astfel un exemplu de inițiativă pe care nou-venii le luau inclusiv de 26 ianuarie, pentru a intra în grațiile lui Nicolae Ceaușescu. Gestul comporta însă riscuri. Nomenclaturii deja în funcții decise nu vedeau cu ochi buni ambițiile nou-venilor. De aceea, pentru a-i contracara, ei se foloseau de o altă caracteristică a regimului Ceaușescu, definitorie pentru întreaga evoluție și responsabilă de prăbușirea atât de ușoară: tendința spre rutină absolută, spre închistare totală, spre eliminarea oricărei inoanți. Această notă definitorie își spunea cuvântul și în receptarea de către Ceaușescu a inițiativelor dedicate lui 26 ianuarie. Era ușor de convins Secretarul General, dar mai ales Elena Ceaușescu de faptul că o inițiativă dovedește lipsă de respect. Conducătorul avea, de exemplu, sensibilități tot mai exagerate, pe măsura înaintării în vârstă, la aluziile vizând bătrânețea sa. Astfel, dacă unui nou-venit i-ar fi tras prin cap să-i ofere un tablou înfățișându-l ca un bătrân patriarhal, respectivul risca să nu mai fie promovat niciodată. Conștiința de conservatorismul tot mai accentuat al Conducătorului, nomenclaturii cu experiență evitau originalitățile cu prilejul lui 26 ianuarie, preferând să le reia pe cele consacrate, mai plicticoase prin repetare, dar mai sigure că n-ar fi provocat scandal. Pe același temei, nomenclaturii bătrâni contracara inițiativele ambicioșilor, înfățișându-le lui Nicolae Ceaușescu drept gesturi lipsite de înțelepciune politică, dacă nu chiar compromițătoare.

Sub semnul bătaiei pentru putere din cadrul nomenclaturii, sărbătorirea lui 26 ianuarie a cunoscut un proces de amplificare și diversificare a acțiunilor dedicate Conducătorului. De la un an la altul, în patrimoniu de protocol al sărbătorii au intrat noi și noi manifestări. Acestea, deoarece, odată admisă, trecută fără a provoca scandal, o inițiativă devenea deja obligatorie în anii următori. Volumele omagiale au fost la un moment dat o inițiativă asumată riscant. Ea a fost însă admisă, ba mai mult, a plăcut. A nu o repeta în anii următori era destul de riscant, putând fi interpretată ca cărtire.

Plecând de la această logică, ne-am fi putut aștepta la volume omagiale de proporții rebotezarea Carpaților. Sau la proclamarea drept zi națională. Să nu uităm însă că Nicolae Ceaușescu ar fi avut 85 de ani. Sensibilitatea sa la recunoașterea vârstei ar fi dus la incredibile precauții. Mai mult ca sigur, presa ar fi încercat coșmarul de a nu-i publica fotografii care să-l înfățișeze la adevărata sa vârstă. S-ar fi ajuns probabil la inaugurarea unor statui-gigant cât Vârful Omu. Statui însă care l-ar fi înfățișat veșnic tânăr.

Oamenii de rând nu cred să fi fost prea atenți la a sesiza noutățile din cadrul manifestărilor. Ei ar fi fost preocupat să-și asigure un loc la coada de peste noapte pentru a-și lua porția de pâine. Asta deoarece, după încă 20 ani de ceausism, sunt aproape sigur, păinea s-ar fi dat pe cartelă și cu prețul unei cozi de o noapte. Ar fi avut totuși fericirea, marea fericire, de a nu li se întrerupe lumina. De 26 ianuarie se făceau unele concesii vieții de ficcare zi.

Ion CRISTOIU

ULTIMA ANIVERSARE A LUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

„Unele pachete, crede același Eugen Cristea, cele care nu știa dacă provin de la oameni care se aflau la marginea vreunei judecăți alterate de vreo boală incurabilă, cuprindeau lemne de foc tăiate cu grijă, câteva kilograme, aranjate cu destinația precisă ca să aibă cu ce se încălzi pe timpul friguroso de atunci. Altele erau pachete cu slănină, cârnați, carne afumată, foarte bine preparate, ca să aibă ce gusta sărbătorii. Din verificările executate, căci era normal să se facă, măcar prin sondaj, rezultă că expeditorii erau oameni de rând și nici vorbă de acțiuni singulare sau un grup de a crea o anumită stare de spirit.” De unde să fi știut oamenii că sărbătoritul avea restricții alimentare? Căci boile, „tovarășului” erau secrete de stat, la care puțini aveau acces.

Interzis decolteurilor

Din timp era pregătită și lista invitațiilor, majoritatea membri ai CPX, care veneau însoțiți de consoarte. Primeau cu toții, la cabinete, invitații oficiale, în care li se indica cu precizie ora exactă a sosirii. Participanții la dineu erau dirijați de echipele Militei Rutiere, fiind preluați de ofițerii securității prezidențiale. Singurii care neglijau regulile de protocol și seoseau când voiau erau Valentin, Nicu și Zoe. De obicei, veneau neînsoțiți. Zoe îl lăsa acasă pe soțul ei, profesorul Opresan, în timp ce Valentin venea împreună cu copilul, dar fără soție.

Existau desigur și reguli nescrise, de care fiecare invitât ținea cont. Invitații erau ținutele sobre, elegante. De privirea Eleni Ceaușescu trebuiau ferite, bunăoară, coafurile și vestimentația prea îndrăznețe. „Există o limită care se referă la lungimea rochiei, mularul și decolteul ei, ba și la pieptănătură, își amintesc colonelul Cristea. Dacă «tovarășa» venea cu coc, atunci cum putea apărea ea, nevasta unuia dintre invitați, mai cu moț,

aranjată de o coafeză conform ultimei mode apusene? Deci, atenție mare, căci o asemenea ușurință o putea costa și a doua oară nu mai avea ocazia să participe la o asemenea sindrofie! Sau n-o mai băga nimeni în seamă.”

Recepția din 1989, la cazinoul din Sinaia

Ultima aniversare s-a organizat la cazinoul din Sinaia. Totul s-a desfășurat conform tipicului stabilit de ani și ani. Ca de obicei, i-au fost alături membrii Comitetului Politic Executiv împreună cu soțiile. Nicolae Ceaușescu a sosit însoțit de escorta prezidențială, din care făceau parte șapte ofițeri. Cele trei mașini de pază și protecție l-au condus până la intrarea în salon. Acolo sfârșea misiunea lor, iar tovarășul era „preluat” de un singur ofițer. De mult Nicolae Ceaușescu instituisese o regulă prin care membrii gărzii personale trebuiau să dispară din preajma sa la petrecerile intime. Ba chiar și în zilele obișnuite, la reședința din Primăverii, ofițerii erau nevoiți să găsească fel de fel de metode ingenioase pentru a se camufla.

La petrecerea din 1989, au rămas în salon doar mesenii și, pentru un răgaz, un ofițer de încredere. Până și fotografi și cameramanii pătrundeați în sală, „la semn”, imortalizând de obicei omagiile adresate sărbătoritorului. Singurii „intruși” din afara conducerii de partid și de stat erau ospătații.

Recepția a ținut câteva ore, fără a se prelungi, ca în vremurile tinereții, la ore mici în noapte. Peste sărbătorit trecuseră anii, căci împlinise 71 de primăveri și 55 de ani în activitatea revoluționară! Parcă și meniul a fost mai „cumpătat” decât în alte dați. S-a mâncat bine, dar fără specialități fistiche. „Preparatele oferite aveau, în general, un aspect deosebit de atrăgător, cum numai niște bucătări de înaltă meserie știu să facă așa ceva, spune șeful gărzii lui Ceaușescu. Castreței mici proaspete umplute cu brânză frământată, roșii mici umplu-

te cu vinete, trei chiflute de mări-mare unor ouă de prepeliță, puțin caș-caval, două felii subțiri de carne de vită rulate cu un sos de bulion, alte produse pregătite la cerere expresă tot cu o simplitate uimitoare și cu un aspect plăcut. Totul se termina cu câte o înghețată. Ca băutura, câte un pahar de șampanie, vin, apă minerală și votcă.”

Plecarea, ca și sosirea, se făcea „ca la carte”. Fiecare membru al CPX se înclina în fața conducătorului, prezentând omagiile într-o ordine ierarhică bine stabilită. Asistați de tinerii ofițeri din sistemul de gardă și protecție, invitații și-au primit mașinile, plecând spre București. Își aștepta pe mulți o nouă zi de lucru, intru, edificarea societății multilaterale dezvoltate. Autobuze speciale au dus spre casă și pe artiștii care încălziseră atmosfera. La Predeal, cazași la vilele de protocol, au rămas doar câțiva dintre apropiații lui Nicolae Ceaușescu.

Ultimii au plecat, așa cum era regula în asemenea situații, soții Ceaușescu. În urma lor, în salonul în care cu puțin timp înainte se desfășurase petrecerea, s-a declanșat instantaneu, „curățenia generală”. Ospătații au debarasat mesele, iar angajații Sectorului Special au strâns produsele neconsumate. La prima oră au luat drumul Bucureștiului în containere speciale spre Gospodăria de Partid. Un scurt inventar a stabilit cât au mâncat și beut, lista cheltuielilor fiind trimisă, spre decont, la bugetul de stat. Nimic nu se pierdea, totul se folosea!

În zorii zilei de 27 ianuarie, conducerea Gospodăriei de Partid, ospătații, interpretii, ofițerii de gardă și invitații răsuflau cu toții ușurați. Se încheiasă cu bine un moment important din calendarul sărbătorilor neoficiale ale statului. Zilele aniversare ale „Lui” și a „Ei” mobilizaseră fiecare șef de unitate, fiecare „om al muncii” încă de la sfârșitul anului 1988. Cine să fi știut că era ultima aniversare a „conducătorului iubit”?

Florin MIHAL

Stelistul din garnizoana partidului

Grandomania lui Nicolae Ceaușescu din ultimii săi ani de viață avea să atingă și domeniul sportului. Deși colaboratorii săi apropiați din acele vremuri nu l-ar putea descrie drept un împătimit al acestui fenomen de masă, „cel mai iubit fiu al poporului” a intuit rapid capitalul de imagine pe care îl putea aduce acest sector, așa că a tras de mai multe ori sforile din umbră, în funcție de interesele de moment.

Primul moment în care o decizie de-a lui Nicolae Ceaușescu a influențat în mod direct sportul românesc s-a consumat în 1984, când conducătorul statului a decis să nu respecte ordinea venite de la Moscova pe adresele tuturor statelor membre ale Tratatului de la Varșovia și a permis delegației României să participe la Jocurile Olimpice de la Los Angeles. Profitând din plin de absența URSS, dar și a RDG, România avea să se claseze pe locul doi în clasamentul general pe medalii, cu 53 de medalii, din care nu mai puțin de 20 au fost de aur, 16 de argint și 17 de bronz!

Fotbalul a fost însă domeniul sportiv cel mai bine marcat de influența, fie și indirectă, a lui Nicolae Ceaușescu. La începutul anilor '80, Sportul Studentesc intra sub directă oblaștură a UTC, organism condus pe atunci de Nicu Ceaușescu. Cu aprobarea tacită a tatălui său, Nicu Ceaușescu reușește să-l aducă în vara lui 1983 pe Gheorghe Hagi la echipa din Regie, deși viitorul jucător de legendă al naționalei României fusese deja legitimat de cea mai în formă echipă a momentului, Universitatea Craiova. Un an mai târziu, din vara lui 1984, fiul cel mare al „Cărmaciului”, Valentin Ceaușescu, se implica tot mai mult în conducerea Stelei, fiind una dintre piesele de bază fără de care performanțele „militarilor” din anii '86-'89, timp în care „roș-albaștrii” au cucerit Cupa Campionilor, Supercupa Europei și au mai disputat o semifinală și o finală ale aceluiași competiții, n-ar fi fost posibile. Folosindu-se de numele tatălui său, dar și având puterea să ofere avantaje materiale mult peste câștigurile celorlalte cluburi, Valentin

a reușit să atragă în Ghencea nume sonore de la alte echipe. Cel mai mare abuz s-a consumat însă în primăvara lui 1987, când Hagi, imprumutat de la Sportul doar pentru a juca în Supercupa Europei contra lui Dinamo Kiev, marcând unicul gol, avea să nu mai revină niciodată în Regie, deși un transfer definitiv al său nu a fost practic niciodată realizat! Nimeni nu avea însă curajul să conteste deciziile adoptate în favoarea Stelei, știindu-se că echipa era „patronată” de Vali Ceaușescu, care se consulta în toate deciziile cu Nicolae Ceaușescu și fratele acestuia, generalul Ilie Ceaușescu.

De altfel, Steaua era clubul de inimă al întregii familii Ceaușescu. Fără să fi iubit fotbalul în mod special, Nicolae se simțea legat de „militari” prin faptul că aceștia reprezentau clubul Armatei, ori aceasta era instituția în cadrul căreia și-a început de fapt ascensiunea politică în anii '50. Ridicându-l absolut la privilegiul acestui club s-a atins în 1988, în finala Cupei României cu Dinamo (1-1), când elevii de atunci ai lui Anghel Iordănescu au plecat de pe gazon, după ce Valentin Ceaușescu, nemulțumit de nevalidarea golului egalizator al lui Balint cu un minut înainte de finalul meciului, i-a făcut un semn lui Constantin Dănilescu. Deși regulamentar trebuia să piardă cu 0-3, steliștii s-au trezit cu trofeul adjudecat după o ședință a Comitetului Politic Executiv. După evenimentele din decembrie '89, Steaua a renunțat la acest trofeu în favoarea lui Dinamo. „Valentin Ceaușescu a făcut un semn și Ilie Ceaușescu mi-a ordonat să scot jucătorii de pe teren. Eu nu am ascultat ordinul, m-am opus cât am putut. Atunci, Valentin a coborât, i-a făcut un semn lui Dănilescu, iar acesta le-a comunicat jucătorilor decizia luată. Nu a fost o decizie corectă renunțarea la trofeu în 1990. Când s-a luat această măsură, eu nu eram în club, ci domnul Gațu. Ulterior am aflat de la Anghel Iordănescu despre decizia returnării trofeului”, și-a amintit fostul comandant al clubului, Nicolae Gavrilă.

Dragoș STOICA

„Felicitări cordiale” de la Mihail Gorbaciov

Cu ocazia zilei de naștere, Nicolae Ceaușescu a primit un mesaj de felicitare și de la omologul său sovietic, Mihail Gorbaciov. Urările de sănătate și fericire i-au fost transmise indirect, pe cale diplomatică, prin intermediul ambasadorului Uniunii Sovietice la București, E.M. Tiajelnikov. Acesta a solicitat audiență specială în acest scop. Mihail Gorbaciov, împreună cu președintele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS și ceilalți membri ai Biroului Politic al CC al PCUS, i-au transmis, cu deosebită afecțiune, succese și împliniri mai ales în acțiunile desfășurate în fruntea partidului și statului, activități care implicau o

răspundere mare și dăruire totală pentru poporul român. Conform celor transmise de Tiajelnikov, Mihail Gorbaciov se declara a fi încrezător în ceea ce privește dezvoltarea relațiilor sovieto-române, fiind aparent convins de construirea unei viitoare relații de foarte bună prietenie între cele două popoare și, mai ales, între partide. Nicolae Ceaușescu nu s-a fișit să răspundă unor mesaje atât de prietenoase, întorcând un salut călduros, și susținând cu tărie aceeași dorință de dezvoltare mai puternică a poporului român în strânsă legătură cu cel sovietic.

Adela Cristina TEODORESCU

TELEGRAME DE LA OAMENII MUNCII

„În această zi de ianuarie, în care întreaga națiune sărbătorește, într-un climat de puternică vibrație patriotică, aniversarea zilei dumnea noastră de naștere și a îndelungatei activități revoluționare, puse cu devotament și strălucire în slujba înaltelor idealuri ale poporului nostru, Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor vă aduce, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, ilustru conducător al partidului și statului, erou între eroii neamului, genial ctitor al României socialiste moderne, cu cele mai alese sentimente de dragoste și profundă recunoștință, omagiu fierbinte al celor peste șapte milioane de oameni ai muncii, membri ai sindicatelor. Într-o unitate de cuget și sim-

țire cu întregul popor, vă adresăm urarea strămoșească «La mulți ani!» cu sănătate, viață îndelungată și nescăpată putere de muncă, pentru a ne conduce cu aceeași clarviziune și înțelepciune pe drumul luminos al comunismului.”

Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România

„Cu cele mai alese sentimente de recunoștință și prețuire, cu deplina satisfacție și profunda mândrie patriotică de a vă fi contemporani în cea mai glorioasă epocă a istoriei patriei străbune, lucrătorii din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, toți cei care activează pe tărâmul artei și culturii vă adresează din adâncul inimii, cu

prilejul aniversării zilei dumnea noastră de naștere și a îndelungatei activități revoluționare, cele mai calde urări de sănătate și viață îndelungată, spre binele și fericirea poporului român.

Acum, în acest ianuarie aniversar, la începutul anului în care vom sărbători pentru a 45-a oară victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și va avea loc cel de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român, vă încredințăm încă o dată, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, de profundul nostru atașament la întreaga politică internă și externă a partidului și statului nostru.”

Consiliul Culturii și Educației Socialiste

În vizită de lucru, oferind „indicații prețioase” ARHIVELE NAȚIONALE

Aclamat la Congresul al XII-lea al PCR (noiembrie 1979) ARHIVELE NAȚIONALE

În inspecție la Centrul Civic din București ARHIVELE NAȚIONALE

Lui Ceaușescu, marele bărbat

Muzică: Lucian Vlădescu
Text: Viorel Cozma

Frumoasă este țara în anii ei de glorie
Și timpul se îndreaptă, în fapte luminoase,
Spre cel ce-l însorește cu forțele destinului
Și noi ne aducem astăzi al inimii prinos.
Se înalță azi un cântec, pe plaiul de balade
Urare strămoșească a întregului popor,
Spre sloava celui care ne luminează drumul
Ce urcă înspre piscuri în falnic vitor.

În cântecul acesta e iubire
Din inima acestui brav popor
Și toate dăruite celui care
Gândește azi al țării viitor.
În cântecul acesta este țara,
Vibrând înălțător și avântat.
Mulți ani, mulți ani, mulți ani cu sănătatea
Lui Ceaușescu, marele bărbat!
Lui Ceaușescu, marele bărbat!

Frumoasă este țara în pace și iubire
În anilor din noua istorie a ei,
Iar cel ce este otitor și faur de victorii
Iar demnității noastre îi dă un nou temel.
Se înalță azi un cântec pe plaiul de balade
Slăvite Ceaușescu, erou neînfricat,
Cel care este țării, alesul fiu în frunte,
Prin care visul țării în fapte e-ntrupat.

În cântecul acesta e iubire
Din inima acestui brav popor
Și toate dăruite celui care
Gândește azi al țării viitor.
În cântecul acesta este țara,
Vibrând înălțător și avântat.
Mulți ani, mulți ani, mulți ani cu sănătatea
Lui Ceaușescu, marele bărbat!
Lui Ceaușescu, marele bărbat!
Lui Ceaușescu, marele bărbat!

Din toate colțurile țării, pe adresa reședinței prezidențiale de la Palatul Primăverii, soseau mii de buchete de flori și cadouri
Fotografii: AGERPRES

Brav erou între eroi

Muzică: Marin Constantin
Text: Nicolae Stoian

La mulți ani!
Astăzi este ziua de sărbătoare
A conducătorului iubit,
Ce în fruntea țării ca un soare
Strălucește la zenit!
Ce în fruntea țării ca un soare
Strălucește la zenit!

La mulți ani, mulți ani
Faur și strateg al vremurilor noi!
La mulți ani, mulți ani
Marelui erou, viteaz între eroi!
La mulți ani!

La mulți ani!
E sărbătoare pentru toată țara
Ce trăiește anii cel mai buni,
Cu mărtefle flori ca primăvara
Împletim cu drag cununii.

La mulți ani, mulți ani
Faur și strateg al vremurilor noi!
La mulți ani, mulți ani
Marelui erou, viteaz între eroi!
La mulți ani!

Eroul Ceaușescu, iubit conducător

Muzică: Sergiu Eremia
Text: Viorel Cozma

Trăim în demnitate un timp al devenirii
Uniți în idealul de suflet românesc,
Sunt ani de epopee, de mândră cutezanță
Și noi zidiri de seamă în zarea țării cresc.
În drumul către mâine, încununat de glorie,
De muncă pentru țară, de cânt înaripat,
În inimi se adună lumină și iubire,
Cinstind pe Ceaușescu al patriei bărbat.

În patria ce astăzi înflorește,
Iar visele prin fapte se împlinesc,
Am înălțat o lume noi spre slava
Acestui plai de țară strămoșesc.
Sub flamura Partidului sunt anii
De cântec luminați și bucurii.
Urcăm cu Ceaușescu spre victorii
Uniți în vatra scumpei Români!

Un gând se înalță spre cinstirea
Acestui plai nemuritor,
Noi îl slăvim pe Ceaușescu
Și gândul lui cutezător.
În visul lui e glasul țării,
Prinosul calde bucurii.
Trăiască bravul Președinte
Al socialistei Români!

ALBUMUL OMAGIAL

La inițiativa Ministerului Culturii și Educației Socialiste, cu prilejul zilei de naștere a „marelui conducător”, casa de discuri Electrecord a editat un album-omagi, intitulat „Glorie Marelui Erou”. Spre deosebire de celelalte discuri de vinil ce apăreau pe vremuri (muzică clasică, ușoară, populară, teatru...), discurile omagiale erau presate într-un regim special, sub atenta supraveghere a Securității.

După spusele celor care au lucrat atunci la Electrecord, „Glorie Marelui Erou” a fost „tras” în 30.000 de exemplare. Odată editat întregul tiraj, discurile au fost ambalate, câte 10, în cutii de carton, operațiune la care au asistat, bineînțeles, și cei de la „Interne”. Apoi, cu o zi înainte de aniversare, cea mai mare parte a tirajului s-a îndreptat spre Muzica, nu era numai cel mai mare magazin de acest gen, dar era și cel ce „ținea” de Ministerul Culturii și Educației Socialiste. Apariția acestui album „pe piață” a fost semnalată atât la TVR, la Radio, cât și în ziarele vremii, ce au publicat și câteva dintre cele mai „reprezentative” texte. Prin intermediul MCI/ICMR și Centrele de Librării, discurile au fost „împrăstiate” în întreaga țară, dar ele au ajuns și în străinătate, la Agențiile Economice ale României din întreaga lume. Pe lângă țările socialiste, cele mai multe discuri omagiale au ajuns în Statele Unite (Los Angeles, Detroit, Chicago), în Europa Occidentală, la Viena – mai ales, dar și la Berlin, Paris sau Londra. Fiind considerate „de protocol”, toate cheltuielile privind înregistrarea și plățile drepturilor de autor (interpreți, compozitori, textieri) la aceste discuri au fost suportate de Ministerul Culturii și Educației Socialiste.

Dar să vedem cine sunt compozitorii, textierii și artiștii care au fost aleși de Consiliul Culturii și Educației Socialiste să apară pe ultimul album omagial dedicat „marelui conducător”, primul fiind compozitorul, al doilea textierul: Teodor Bratu – Pavel Perș (1. O viață de izbândă comunistă), Ion Cristinoiu – Viorel Cozma (2. Lui Ceaușescu, Ziditor de țară), Șerban Nichifor – Victor Bărlădeanu (3. Când patria vă spune „La mulți ani!”), Marius Teicu – Dan V. Dumitriu (4. Partid al inimilor noastre), Vasile V. Vasilache – Viorel Cozma (5. Un imn de slavă), Liana Alexandra – Ion Sângereanu (6. Cântec pentru istorie),

Mircea Bădulescu – Ion Țârlea (cu două piese: 7. Cântați, copii ai soarelui și 8. Cântec de urare), Dan Bălan – Mircea Block (9. Tineretul vă urează „La mulți ani!”), Ionel Tudor – Andreea Andrei (10. Vibrant Omagiu), Lucian Vlădescu – Viorel Cozma (11. Lui Ceaușescu, Marele Bărbat). Piesele de pe acest prim album au fost interpretate după cum urmează: Corul Filarmonic de stat din Cluj-Napoca și Orchestra Ansamblului artistic „Doina” al Armatei, dirijor Sergiu Eremia (1, 4, 6, 9), Corul și Orchestra Filarmonică „George Enescu” din București, dirijor Cristian Mandel (2, 3, 10, 11), Corul și Orchestra Operei Române din București, dirijor Sergiu Eremia (5), Corul de copii și Orchestra Radioteleviziunii Române, dirijor Cristian Brâncuși, dirijorul Corului, Eugenia Văcărescu-Necula (7, 8), Soliști: Dan Zancu (2), Angela Burlacu și Florin Diaconescu (3), Florin Teodorescu (5) și Ionel Voineag (10).

La realizarea celui de-al doilea album din dublu „Glorie Marelui Erou” au contribuit: Mircea Bădulescu – Ion Țârlea: (1. E Ceaușescu, Ctitorul de glorie), Marin Constantin – Nicolae Stoian (cu

do două piese: 2. Brav erou între eroi și 3. Ani înfloritori), Temistocle Popa – muzică și text (4. Ceaușescu, LA MULȚI ANII), Sergiu Sarchizov – Ion Neagu (5. Solie de pace), Gheorghe Bazavan – Ion Neagu (6. Măreț Partid, Măreț Conducător) Ion Cristinoiu – Mircea Block (7. Cu mii de flori venim), Camelia Dăscălescu – Mircea Block (8. Gândim la drumul țării noastre), Sergiu Eremia – Viorel Cozma (9. Eroul Ceaușescu, Iubit Conducător). Pe acest disc cântă Corul Filarmonic de Stat din Cluj-Napoca și Orchestra Ansamblului artistic „Doina” al Armatei, dirijor Sergiu Eremia (1, 7), Corul de cameră „Madrigal” al Conservatorului „C. Porumbescu”, dirijor Marin Constantin (2, 3, 4) și Orchestra Radioteleviziunii Române, dirijor Ludovic Bac (4), Corul și Orchestra Radioteleviziunii Române, dirijor Cristian Brâncuși, dirijorul Corului Aurel Grigoraș (5, 6, 8), Corul și Orchestra Operei Române din București, dirijor Sergiu Eremia (9). Soliști: Adriana Alexandru (5), Lucian Marinescu (7), Melania Ghioaldă (8), Sanda Șandru, Ecaterina Țuțu, Gabriel Năstase, Nicolae Urziceanu (9).

Alex RENCO

